

PREEK9

Gemeente van onze Heer Jezus Christus!

Wat hebben geloof en verstand met elkaar te maken?

Of geloof en wetenschap?

Veel mensen zullen zeggen: Niets!

En sommige christenen zullen dat beamen.

Geloof en verstand, geloof en wetenschap – dat zijn voor het gevoel van talloos veel mensen, christenen en niet-christenen – twee aparte terreinen die ver uit elkaar liggen.

Geloven doe je in de kerk en daarbuiten heb je aan het geloof niets.

En in de kerk heb je aan je verstand niets.

Want, wordt nogal eens gezegd, de geloofsverhalen hangen toch aan elkaar van onwaarschijnlijkheden die geen enkele logica bevatten.

Brood dat uit de hemel komt en rotsen die water spuiten, zeeën en rivieren die plotseling droogvallen en mensen die zelfs over het water lopen, doden die weer tot leven komen en die vervolgens de wetten van de zwaartekracht trotseren en van de aarde naar de hemel opstijgen.

Om dat te geloven moet je toch je verstand resoluut op nul zetten.

Anders trek je dat niet!

Wie naar de kerk gaat moet dus zijn verstand maar thuis laten.

Maar zodra je weer de kerk uitkomt moet je je gelóóf maar even op sterk water zetten. In het dagelijks leven en in de wetenschap regeren de keiharde feiten.

Schepping? Nee hoor, de Big Bang.

Wandelen op de Zandenplas? Wandel er maar mooi omheen, want je zinkt subiet als een steen naar beneden.

Geloof en verstand, wetenschap en geloof – dat gaat niet samen.

O nee? Hebt u op Paasmaandag nog naar Het Elfde Uur gekeken?

Daar had Andries Knevel een moleculair bioloog te gast – dr. Sussenbach. Een wetenschapper die zich o.a. bezig houdt met DNA-onderzoek. En als hobby beoefent hij de astronomie; zoekt hij met een kijker het heelal af om te zien wat daar allemaal beweegt.

Een man dus die op de hoogte is van de wereld van het oneindig kleine en van het oneindig grote. Een knappe geleerde – èn een christen, een gelovige. Zelfs voorganger in een Baptistengemeente.

Hoe doet zo'n man dat? 's Zondags voorgaan in diensten, preken en bidden en door de week op hoog niveau de wetenschap beoefenen?

Hoe hou je het vol te leven in twee zulke gescheiden werelden?

Word je daar geen gespleten figuur van?

Helemaal niet! Deze dr. Sussenbach merkt niets van een kloof. De ene wereld – van de wetenschap – staat voor hem totaal niet op gespannen voet met die andere wereld – van de kerk en van het geloof. Integendeel, ze hebben voor hem alles met elkaar te maken.

Hij verbaast er zich over dat mensen die hetzelfde zien als hij – de prachtige, indrukwekkende opbouw van de wereld van de moleculen en atomen – en hoe dat alles werkt in een levend organisme – hij verbaast zich erover dat velen niet op de gedachte komen dat daar wel een razend knappe Ontwerper achter moet zitten.

Of dat men net als hij rondkijkt in de onmetelijkheid van het heelal – en dan niet onder de indruk komt van de Bouwmeester, de architect die het plan hiervoor uitdacht. Daar kan hij met zijn *verstánd* niet bij – deze intelligente dr. Sussenbach.

Sluiten geloof en verstand elkaar uit?

Nonsens, zegt deze man. Een wetenschapper kan niet eens zonder geloof, in welke vorm dan ook. Elke wetenschap heeft haar hypothesen, haar aannames,

uitgangspunten waarvan men gelooft dat ze waar zijn. En op basis van die hypothesen gaat men dan redeneren en experimenteren om te zien of dat wat men gelooft ook houdbaar is.

Geloof en verstand – buiten de kerk sluiten ze elkaar niet uit.

Maar binnen de kerk ook niet.

Neem nou iemand als Paulus – wat doet deze man anders dan de waarheid van het geloof beredeneren? In grote delen van zijn brieven zet hij een knap betoog op, waardoor hij zijn lezers wil overtuigen en bewegen om bepaalde onontkoombare conclusies te trekken. Met allerlei verstandelijke argumenten wil Paulus overtuigen. En Romeinen 5 is daar een prachtig voorbeeld van. Dat begint direct al in vs. 1: *Wij dan, gerechtvaardigd uit het geloof hebben vrede met God...*

Wij dan... Daarmee trekt Paulus met onweerlegbare logica de conclusie uit alles wat hij daarvoor gezegd heeft. En ik denk dat we niet genoeg stil kunnen staan bij de betekenis van dat woordje *dan*.

Paulus zegt: Als het waar is wat ik hiervoor betoogde – en ik geloof dat – *dán* is ook waar wat ik hierna zeg. Want het ene vloeit logisch voort uit het andere.

Als het waar is dat heel de mensheid valt onder het afwijzende oordeel van God; èn als het waar is dat geen mens er uit zichzelf in slaagt dat oordeel te veranderen; èn als het waar is dat Jezus Christus de enige is die er voor kan zorgen dat dat oordeel ons niet treft;

èn als het waar is dat Hij daar ook voor gezorgd hééft door zijn offerdood aan het kruis en zijn opstanding uit de dood – *dán*...

...*dán* hebben wij vrede met God, toegang tot de troon van Gods genade en hoop op de heerlijkheid van God.

Dan hebben we absolute zekerheid over het behoud van ons leven.

En daar draait het Paulus om in dit gedeelte. Hij is er op uit om ons te tonen hoe absoluut, hoe compleet en hoe definitief het heil is dat voortvloeit uit onze rechtvaardiging door het geloof.

Als we echt geloven in Hem die Jezus opwekte uit de dood, die is overgeleverd om onze zonden en opgewekt om onze rechtvaardiging, dan is onze redding absoluut, compleet en definitief. Dan staat ons het leven in de heerlijkheid van God te wachten. En dan kan niets of niemand ons dat meer afpakken.

Dat maakt Paulus duidelijk in vs. 1 en 2.

En in de verzen 3 t/m 5 heeft hij ons verder duidelijk gemaakt dat ook de zorgen en tegenslagen en teleurstellingen in ons leven ons uiteindelijke heil niet kunnen ondergraven.

Aan het eind van hfdst. 8 werkt hij dat nog eens uit. *Als God vóór ons is, wie zal tegen ons zijn? Hoe zal Hij die zelfs zijn eigen Zoon niet gespaard, maar voor ons allen overgegeven heeft, ons met Hem ook niet alle dingen schenken?*

Weer zo'n redenering: *als dit... dan dat... en dat...*

Als God zich in Christus en in zijn offerdaad zo onvoorwaardelijk voor ons heeft uitgesproken en zich naar ons heeft toegekeerd, dan is ons welzijn bij Hem zeker. Ondanks de schijn van het tegendeel.

Dan kan God ver weg lijken en juist door zijn afstandelijkheid zelfs tégen ons lijken. Want Hij laat ons toch maar mooi zitten, en Hij laat ons toch maar mooi dit of dat overkomen.

En toch: *Wie of wat zal ons scheiden van de liefde van God die Hij ons onmiskenbaar getoond heeft in Christus?*

Want het is vrede met God. En we hebben toegang tot Gods genade. Hij heeft ons als zijn kinderen geadopteerd. Is het voorstelbaar dat God onverschillig is voor het lot van zijn eigen kinderen? Als God voor ons een liefdevolle Vader is – en kunnen we na Goede Vrijdag nog geloven dat Hij dat niet is? – dan begrijpen we nog wel lang niet alles, maar dan hoeven we in onze ellende in elk geval niet te twijfelen aan Gods bewogenheid met ons.

Alweer: *als dit... dan ook dat...*

Geloven is redeneren.

Geloven is je verstand gebruiken.

Geloven is je laten overtuigen.

Er is niets belangrijker voor een christen dan te weten hoe hij moet redeneren en argumenteren en concluderen uit het bijbels onderwijs. Geloof is een activiteit, met name ook van de geest. Alleen is het wel redeneren in geloof – op grond van geloof – en naar geloof toe!

Nee, geloven is niet dat ik mijzelf naar God toe redeneer. Geloven is niet dat ik puur op basis van mijn verstand tot de zekerheid kom dat Hij bestaat en dat Hij is, zoals Hij is. Zo laat God zich niet bewijzen.

Maar wanneer ik eenmaal ben gaan geloven in de openbaring die God mij gaf, dan redeneer ik van daaruit. En geloven is de onvermijdelijke conclusies trekken uit wat God gezegd heeft.

Maar dan moet u natuurlijk wel met dat bijbels onderwijs bezig zijn. Geloof komt je niet aanwaaien. Het vraagt van ons een actieve betrokkenheid op de bijbelse gegevens. Het ene gedeelte van dat Woord van God vergelijken met het andere. Er goed over nadenken. Er samen over praten.

Wat we nu gedurende een aantal maanden deden – intensief bezig zijn met een bepaald Bijbelgedeelte – dat kost tijd, energie, denkvermogen. En het is niet voldoende dat u zulke preken alleen maar aanhoort, maar dat u er ook in uw geloofsleven mee aan het werk gaat. Dan werpt het vruchten af. Dan groeit de zekerheid van het geloof.

Laten we nog eens zien hoe Paulus dat met name doet in die laatste verzen van dit Bijbelgedeelte. Paulus begint met Gods openbaring en trekt daar dan zijn conclusies uit. Zo doet het geloof dat. Als het over Gods liefde gaat en over Gods karakter en over de absolute zekerheid dat Hij afmaakt waaraan Hij ooit begon.

Zei Jakobus niet, dat bij God geen verandering is of ook maar een zweem van ommekeer (Jak. 1,17)? Dus als God iets begint dan is het onmogelijk dat het niet af komt of incompleet blijft. Zijn hele karakter is gericht op doorgaan met zijn verlossingswerk. Zijn eeuwige integriteit vraagt daar gewoon om.

En als God ons dan al heeft vrijgesproken, gerechtvaardigd toen wij nog zondaren waren, vijanden, goddelozen – in geen enkel opzicht zijn liefde waard... En toch ging toen zijn liefde al naar ons uit en besloot Hij ons te redden uit de beerput van de ellende, waarin wij ons met elkaar bevinden. En Hij deed dat door zijn eigen Zoon tot op de bodem van die beerput af te laten dalen...

Als dat zo is...

En het is zo! Dat is het evangelie. Dat wordt ons als het grote nieuws bekend gemaakt!

Maar dan biedt ons dat toch ontwijfelbare zekerheid? Als die ene, onvoorstelbaar grote zaak waar is, dan moet toch ook dat andere waar zijn? Het is toch volkomen onlogisch dat God wel dat ene zou doen: zijn vijanden vrede aanbieden – en dan niet dat veel kleinere: ons leven tot een goed einde brengen?

Verzoening met vijanden – dat is het grote. God verzoende zich met ons, toen er bij ons nog helemaal geen sikkepit veranderd was. Toen we nog volop actief waren in het kamp van de grote vijand, Gods inktzwarte tegenstander, satan. Toen besloot God, eenzijdig, ons niet langer als vijanden te zien en te behandelen.

En dat kon de heilige God doen omdat Christus in zijn lichaam het kwaad van onze vijandigheid liet straffen. Zodat aan dat heilige recht van God niets tekort werd gedaan.

Maar als God dit grote heeft gedaan en Hij u nu niet langer ziet als een vijand, maar als een vriend. Ja, zelfs als een dierbaar kind!

Is het dan voor te stellen dat God u nu in de steek laat?

Dat Hij u alsnog zal laten vallen?

In dit leven?

Dat Hij onverschillig een andere kant uitkijkt als u het zwaar te verduren hebt – door wat anderen u aandoen of door de loop van de gebeurtenissen of misschien ook wel door eigen schuld?

Dacht u echt dat God zo'n hoge prijs voor uw leven betaalde en u dan zomaar laat beschadigen?

Dat is toch niet logisch in het licht van de liefde die Hij u in Christus bewees?

En als straks de dag van het oordeel komt, als God gekomen is aan het eind van zijn geduld en Hij komt in zijn heilige toorn resoluut een einde maken aan deze wereld vol slechtheid, bederf en opstandigheid – en die dag komt! – denkt u dan dat Hij op die dag van zijn toorn ook u alsnog zal wegbliksemen?

Denk toch na, zegt Paulus. Gebruik je verstand! Als wij, toen wij vijanden waren, met God verzoend zijn door de dood van zijn Zoon, zullen wij veel meer, nu wij verzoend zijn, behouden worden, doordat Hij leeft.

Het moeilijkste deel van mijn behoud was mijn rechtvaardiging. Dat kostte de dood van de eeuwige Zoon van God.

Maar nu God dat probleem voor alle eeuwigheid heeft opgelost, nu is de rest – in alle eerbied gesproken – eenvoudig.

En zo komt Paulus weer tot roemen. Roemen in God! Wat mogen we onszelf gelukkig prijzen met zo'n God, die ons zo'n zekerheid biedt. Die zo alle angst en zorg bestrijdt en ons vaste grond onder de voeten geeft.

Roemen is God bewonderen om zijn ongekennde liefde.

Roemen is God de eer geven voor de wijsheid waarmee Hij het kwaad in zijn goede schepping zo aanpakt, dat Hij nog iets van die schepping overhoudt.

Ik denk aan een chirurg die bij iemand een tumor moet verwijderen uit de hersenen. Dat moet gebeuren met uiterste precisie. Het operatiemes hoeft maar een klein eindje te ver uit te schieten of er gebeuren onherstelbare dingen. De patiënt kan niet meer praten of niet meer lopen of weet ik allemaal wat voor gevolgen zoiets kan hebben. Het komt er op aan dat hij alleen het verziekte gezwel wegneemt en het gezonde deel van de hersenen niet aantast of beschadigt. En als het hem lukt dan bejubelen we de kundigheid van de chirurg in alle toonaarden.

Maar God moet kwaad wegnemen waar helemaal niets goeds meer is overgebleven.

Alles is verkankerd. Het kwaad woekert overal doorheen. Wij waren ten dode opgeschreven. Ja, we wáren al dood!

En toch is het God gelukt ons te redden.

Hij heeft het kwaad overwonnen met behoud van de patiënt.

Zouden we Hem dan niét roemen?

Zullen we niet met Paulus uitroepen: *O, diepte van rijkdom, van wijsheid en van kennis Gods, hoe ondoorgroendelijk zijn zijn beschikkingen en hoe onnaspeurlijk zijn wegen!* (Rom. 11,33)?

Wie de logica van het geloof volgt roemt in God door Jezus Christus.

Het is Christus die ons tot roemen brengt in God.

Is het u al opgevallen hoe vaak in dit korte stukje van elf verzen over Christus wordt gesproken? In totaal negen keer! Ik ga dat nu niet langs. Leest u het thuis nog maar eens na. Negen keer wordt over Hem gesproken. Want al het heil van God komt tot ons via Hem. En Hij doet ons God kennen en in Hem roemen.

In Christus heeft God zijn liefde voor ons bewezen.

Heeft GóD zijn liefde bewezen!

Want wie Christus gezien heeft, heeft de Vader gezien.

Gevoelsmatig staat Christus misschien dichterbij ons. Hij is toch Degene die ons opzocht, die het lijden en de dood onderging, die de zwaarte van de straf heeft gedragen. Bleef God niet meer op de achtergrond? Wat meer op afstand?

Nee, zegt Paulus, GóD bewijst zijn liefde jegens ons. De Vader en de Zoon zijn één!

Daar zit niets tussen. De liefde van de Zoon is de liefde van de Vader.

In het drama van het kruis zijn geen drie acteurs: de Vader, de Zoon en de mens. Maar twee: enerzijds wij, anderzijds God – en geen ander. God – mens geworden in Christus. God, de Rechter, die zijn eigen oordeel onderging.

En daarom roemen wij in God door Jezus Christus!

Gemeente, als wij hebben leren redeneren vanuit het geloof, dan komen wij – het kan niet anders – tot dit roemen in God. Dan is het logisch dat wij roemen in God. Want dan hebben wij de enig mogelijke conclusie getrokken uit wat God ons heeft bekend gemaakt.

Waar Paulus op uit is en wat ik met mijn preken over dit Bijbelgedeelte heb willen bereiken is dat u allen zeker bent van uw behoud, uw redding, uw aanvaarding door God. Dat u zonder angst de dag tegemoet leeft waarop God het eindoordeel zal uitspreken over deze wereld en over uw leven.

En als er toch nog twijfel is – dat u dan leert redeneren zoals Paulus doet om die twijfel te overwinnen.

Want, broeders en zusters, er is geen stukje logica waar u meer zeker van kunt zijn dan de logica van Paulus' betoog in dit Bijbelgedeelte. Er zijn op het terrein van de natuurkunde of de wiskunde geen argumenten zo waterdicht als die hij hier gebruikt. Sommige van de grootste wetenschappers zijn door de mand gevallen of hun stellingen moesten worden herzien.

Maar één redenering staat als een eeuwig huis.

Als we verzoend zijn met God door de dood van zijn Zoon – en dat zijn we – dan zullen we gered worden doordat Hij leeft.

Hier is geen twijfel mogelijk!

En deze logica brengt tot aanbidding!

God, wie zijn wij dat U ons tot in eeuwigheid bij U wil hebben!

God, wie bent U dat U zo afgronddeep gaat in uw liefde!

Vader, ik aanbid U! Halleluja!

AMEN.

Zingen: Ps. 90,1.2
90,8
143,1.2.8

Gz. 452,1

Kb 9

Ps. 65,2.4

Gz. 254

412

Wilhelmus

Lezen: Jesaja 42,18-43,3

Romeinen 5,1-11

Tekst: Romeinen 5,9-11